

Openingsrede van de voorzitter Mr. B. van Vloten gehouden op de 48ste voorjaarsvergadering van de Koninklijke Nederlandse Bosbouw Vereniging op 25 en 26 april 1974 te Assen

Dames en heren,

Van harte welkom op onze voorjaarsbijeenkomst 1974. Onze vorige vergadering, die 's avonds is gehouden had de mogelijkheid van uitloop. Dat is thans niet het geval, wij zullen ons strikt aan het programma moeten houden. Dat betekent, dat wij deze vergadering rond kwart voor één zullen beëindigen.

Wij begroeten twintig nieuwe leden en één nieuwe donateur. De namen zullen u bij een ander agenda-punt worden bekend gemaakt.

In onze vorige vergadering is aangekondigd, dat de heer Burger voorstellen zou uitwerken met betrekking tot de bestemming van het Van Schermbeekfonds en van het Van Disselfonds. Dat werk is nog niet ten einde. Te verwachten is, dat in onze aanstaande najaarsvergadering de desbetreffende voorstellen zullen kunnen worden gedaan.

Afwikkeling stormschade

Binnen het kader van de bijdrageregeling ruiming stormhout was 1 januari 1974 een belangrijke datum. Er bestond hoop, dat al het stormhout voor die datum zou kunnen zijn geruimd. Intussen is gebleken, dat het in het algemeen moeilijk was die datum te blijven hanteren. In vele gevallen is uitstel verleend tot 1 april 1974. Die datum is intussen ook voorbij en helaas is ook nu gebleken, dat niet al het gestreken pinushout is geruimd. De stormen van de afgelopen winter hebben daartoe het hunne ongetwijfeld bijgedragen. Aandacht zal nodig zijn voor de gevolgen, die deze situatie op fyto-sanitair gebied kan hebben. Het bestuur van het Bosschap heeft de verordening schadelijke dieren in die zin gewijzigd, dat het dagelijks bestuur de bevoegdheid heeft verkregen te verplichten tot het verwijderen van sterk kwijnende pinusbomen en tot het leggen van vangstammen. Deze bevoegdheid mag slechts worden gehanteerd als een overmatige dennenscheerderspopulatie daartoe aanleiding geeft. Het dagelijks bestuur van het Bosschap heeft op 27 maart jl. besloten in 1974 de verplichting op te leggen tot het verwijderen van sterk kwijnende pinusbomen. De verwijdering moet voor 1 augustus a.s. hebben plaatsgehad.

Een woord van dank aan het adres van het Staats-

bosbeheer is op zijn plaats voor het vele werk, dat het Staatsbosbeheer heeft verzet met betrekking tot de besluiten bijdragen ruimingskosten stormhout 1972 en 1973 en voor de soepele wijze waarop de uitvoering is geschied.

Advies inzake de maatregelen tot herstel van de stormschade

Een commissie van het Bosschap, waarin zitting hadden de heren Bentinck van Schoonheten, Bol, Van den Bos, Pels Rijcken, Stefels, Den Hartog en Schouten, heeft een advies opgesteld inzake de herstelkosten van de door de stormen vernielde bossen. Dit advies is begin januari aan de Minister van Landbouw en Visserij aangeboden. Intussen heeft de Minister bij de behandeling van de begroting laten weten, dat hij bereid is het voorstel een bijdrage te verstrekken van 90% van de herstelkosten over te nemen. Over de normstelling wilde de Minister nog overleg plegen met het bedrijfsleven. Het Bosschap heeft de directeur van het Staatsbosbeheer, die om een voordracht van drie personen, die als deskundigen aan een overleg over de te stellen normen zouden kunnen deelnemen, had verzocht, voorgesteld de heren Bol, Stefels en Den Hartog als zodanig aan te wijzen. Het overleg over de regeling en de normstelling wordt met deze drie heren gevoerd.

Richtlijnen bestemming stormvlakte op de Veluwe

In februari 1974 is verschenen het rapport inzake algemene richtlijnen voor de keuze van bestemming van stormvlakte op de Veluwe. Hierbij hebben het Bosbouwproefstation "De Dorschkamp", het Rijksinstituut voor Natuurbeheer en de Stichting voor Bodemkartering intensief samengewerkt. Het rapport is ook buiten de Veluwe bruikbaar voor wat betreft de benaderingswijze van de problematiek, maar voor zover dezelfde groeiplaatstypen aan de orde zijn ook naar de letter. De betrokken terreinbeheerder of eigenaar doet er goed aan te beseffen, dat experimenteren op de stormvlakte met andere begroeiingen dan bos in vele gevallen een kostbare zaak zal zijn. In die gevallen, dat een herbebossing ongewenst is, zal inzake de herplantplicht naar een oplossing moeten

worden gezocht. Het verdient aanbeveling alvorens aan de herstelmaatregelen wordt begonnen overleg te plegen met het Staatsbosbeheer.

Rapport commissie Thurlings

In verscheidene vorige vergaderingen is gewag gemaakt van het feit, dat het rapport commissie Thurlings in statu nascendi verkeerde. Het is verheugend, dat nu kan worden vermeld, dat de geboorte heeft plaatsgehad, dat het bij de doop de officiële naam "beleidsprogramma voor bosinstandhouding en bosuitbreiding in Nederland" heeft meegekregen en dat het intussen tijdens een persconferentie op 6 februari jl. aan de openbaarheid is prijsgegeven. Op deze persconferentie was onze vice-voorzitter aanwezig.

Het rapport komt via een analyse van de functies, die het bos vervult tot de conclusie, dat het bosareaal hier te lande in de komende 25 à 30 jaren moet worden verdubbeld. Het rapport mondt uit in een aantal aanbevelingen, waarvan ik u er enkele noem.

1 Het bosbouwbeleid moet worden geactiveerd, het moet niet alleen zijn gericht op instandhouding maar ook op uitbreiding. De toenemende houtschaarste maakt het noodzakelijk, dat er een EEG-bosbouwbeleid wordt ontwikkeld.

2 De overheid zal zelf dienen te bebossen ten behoeve van produktie, milieu en recreatie en daarnaast zullen maatregelen moeten worden getroffen met betrekking tot het particuliere bosbedrijf, o.a. verhoging van de herbepantingsbijdrage tot 80%; het verstrekken van een instandhoudingsbijdrage naast de openstellingsbijdrage; bewerkstelling dat de fiscale faciliteiten in het kader van de natuurschoonwet 1928 een reële betekenis behouden en aanpassing van de inkomsten en de vennootschapsbelastingwetgeving op het gebied van de bosbedrijfvrijstelling.

3 Het verstrekken van een overbruggingsbijdrage gedurende tenminste negen jaren aan grondeigenaren, die gronden bebossen.

4 Het elimineren van factoren, die de bosuitbreiding belemmeren, zoals een te stringente herplantplicht en een te stringente planologische regeling met betrekking tot het bodemgebruik.

5 Het verdient aanbeveling een meerjarenplan voor de bosbouw op te stellen.

Het uitvoerige rapport verdient veel waardering. Het bestuur van het Boschap heeft zich volledig achter de inhoud gesteld. Intussen is het rapport aangeboden aan alle regeringsinstanties, die daarvoor in aanmerking komen.

Nota van de Stichting Industrie-Hout

De Nederlandse papierindustrie heeft een nota van de Stichting Industrie-Hout aan de regering gezonden, waarin om een grondstoffenpolitiek met betrekking tot het hout wordt gevraagd. Verzocht is om de instel-

ling van een breed geschakeerde commissie, die de problematiek van de houtproduktie in het kader van een grondstoffenbeleid zal dienen te analyseren. Daarnaast wordt gevraagd zo spoedig mogelijk te beginnen met een uitgebreid bebossingsprogramma tenderend naar een verdubbeling van het bosareaal voor het eind van deze eeuw. Deze nota is uitgebreid besproken in de Tweede Kamer bij de behandeling van de begroting voor landbouw. Door vijf partijen is de aandacht van de Minister gevraagd voor uitbreiding van het bosareaal en voor verhoging van de houtproduktie. De Minister heeft in antwoord daarop toegezegd, dat de gevraagde commissie zal worden ingesteld.

EEG

Enkele weken geleden is de Europese commissie gekomen met het nieuwe voorstel voor een richtlijn voor de bosbouw. Er zijn enkele voor ons belangrijke afwijkingen van de tekst van enkele jaren geleden. Belangrijk is, dat in deze nieuwe richtlijn ook de verbetering van bestaande bossen is opgenomen. Opvallend is, dat het landbouwfonds van de EEG zal gaan meebetalen aan de verbetering van het bos, hoewel het produkt hout niet op de lijst van landbouwprodukten van het verdrag van Rome staat, hetgeen in feite een communautair bosbouwbeleid onmogelijk maakt. Dat men wel de aanleg van nieuw bos in een Europese richtlijn kan verwerken, is gemotiveerd door het feit, dat door bebossing van landbouwgronden een landbouwstructuurprobleem wordt aangepakt. Het invoeren van het bestaande bos in de voorgestelde richtlijn is als een overwinning van Frankrijk in Italië te beschouwen. Voor ons land is het belang iets minder groot. In de nieuwe voorstellen is voorts de subsidiëring van de aanleg van boswegen opgenomen, alsmede van het aanbrengen van recreatieve voorzieningen. Gewijzigd is ook de overbruggingspremie aan bebossers van landbouwgronden. De premie gedurende een aantal jaren is vervangen door een kapitaalsuitkering ineens van maximaal f 700 per hectare. Het verdient aanbeveling de consequenties van deze voorstellen voor de Nederlandse omstandigheden in breed verband onder ogen te zien.

De markt voor het inlands hout

Na de val in de prijzen ingevolge van de stormen van november 1972 en april 1973 trad in de herfst van 1973 een herstel op. Dit herstel onder invloed van een zich manifesterende schaarste aan beschikbaar hout op de wereldmarkt, leidde tot prijzen, die op een zelfde niveau lagen als voor de stormen. In de voorbije winter trokken de prijzen van diverse sortimenten industriehout en zaaghout verder aan. In West-Duitsland zijn de prijzen voor groveden nog beduidend lager dan bij ons; daar is nog een groot

gedeelte van het stormhout niet opgewerkt en worden tot eind 1974 vanwege de overheid subsidies op de export van hout gegeven. De noteringen op de wereldmarkt voor zaaghout, voor cellulose, houtslip en papier liggen op een niveau, dat 50 tot 100% hoger ligt dan in het begin van de jaren 1970. Volgens deskundigen zullen vooral de prijzen van cellulose, slip en papier nog verder stijgen.

In Kampen komt dezer dagen een spaanplaatfabriek in bedrijf. Het jaarverbruik ligt bij de 70.000 à 100.000 stapelmeter naaldhout per jaar. De papierfabriek Van Gelder vergrootte in zijn fabriek te Velsen het verbruik van grenen van 10 à 20 tot 40% van het totale houtverbruik.

Te verwachten is, dat de markt voor industriehout verder gaat aantrekken. Twijfelachtig is of dat ook voor naaldhout zaaghout geldt. Voor loofhout zaaghout is een verdere stijging niet te verwachten.

Landbouwhogeschool

Mede door moeilijkheden met het verkrijgen van praktijkadressen in het buitenland brengen thans meer studenten dan voorheen, althans een deel van hun praktijk in Nederland door bij bosbouw en andere instanties. Ook voor een onderzoek gedurende de doctoraal studie wordt veelal met succes een beroep gedaan op deze instanties. Door deze samenwerking "leren" de studenten, terwijl de betrokken instanties werk krijgen afgeleverd dat door gebrek aan tijd anders zou zijn blijven liggen. Een treffend voorbeeld hiervan zijn de beheersplannen en bodemgeschiktheidskaarten.

Op 2, 3 en 4 april van dit jaar gaf onze gastheer van anderhalf jaar geleden: professor dr. M. van Miegroet, hoogleraar aan het Onderzoekcentrum voor Bosbouw, Rijksuniversiteit Gent, een aantal gastcolleges voor bosbouwstudenten van de Landbouwhogeschool en belangstellenden. Als onderwerpen kwamen aan de orde: bospolitieke verhoudingen in België, bosbouw in toekomstperspektief en fundamenteel onderzoek inzake bosbouw.

Het hoeft niet als een nieuw fenomeen te worden beschouwd, dat onder de bosbouwers de ecologen en de technici van tijd tot tijd van mening verschillen. Het is de moeite waard te trachten de kloof zo klein mogelijk te houden en te overbruggen. In oktober van dit jaar zal onder auspiciën van de IUFRO in Wageningen een internationale bijeenkomst worden gehouden, waarbij de bosaanleg vanuit beide gezichtspunten zal worden behandeld. Het Bosbouwproefstation treedt daarbij op als gastheer.

Met deze inleiding verklaar ik onze voorjaarsvergadering voor geopend.